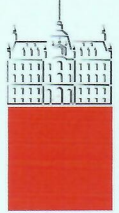

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

University of Ljubljana
Faculty *of Education*

Posodobitev pedagoških študijskih programov v mednarodnem kontekstu

*Modernization of Study Programmes
in Teachers' Education
in an International Context*

**Urednik
Editor
Pavel Zgaga**

**EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
EUROPEAN SOCIAL FUND**

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

**Posodobitev pedagoških študijskih programov
v mednarodnem kontekstu**

***Modernization of Study Programmes
in Teachers' Education in an International Context***

**EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
*EUROPEAN SOCIAL FUND***

Ljubljana 2006

Posodobitev pedagoških študijskih programov v mednarodnem kontekstu
Modernization of Study Programmes in Teachers' Education
in an International Context

Uredil: Pavel Zgaga
Recenzentki: Renata Miljević Riđički, Učiteljska
fakulteta Univerze v Zagrebu in
Milena Ivanuš Grmek, Pedagoška
fakulteta Univerze v Mariboru
Slovenski jezikovni pregled: Darija Skubic
Angleški jezikovni pregled: Murray Bales
Izdala in založila: Pedagoška fakulteta Univerze v
Ljubljani
Za izdajatelja: Cveta Razdevšek Pučko, dekanja
Oblikovanje in računalniški prelom: Igor Cerar
Tisk: Tiskarna Littera picta d.o.o. Ljubljana
Naklada: 350 izvodov

©2006 avtorji

Izdajo te publikacije je omogočilo sofinanciranje Evropskega socialnega sklada
Evropske unije in Ministrstva za šolstvo in šport.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

371.13/.14(4)(082)

POSODOBITEV pedagoških študijskih programov v mednarodnem
kontekstu = Modernization of study programmes in teachers' education in
an international context / [uredil Pavel Zgaga]. - Ljubljana : Pedagoška
fakulteta, 2006

ISBN 86-7735-093-4
1. Vzp. stv. nasl. 2. Zgaga, Pavel
227320576

Kazalo / Content

Monografiji na pot	7
Predgovor / Foreword	9
<i>Pavel Zgaga</i>	
Posodobitev pedagoških študijskih programov v mednarodnem kontekstu: teme, konteksti in odprta vprašanja <i>Modernisation of Study Programmes in Teachers' Education</i> <i>in an International Context: Themes, Contexts and Open Questions</i>	11
<i>Bernard Cornu</i>	
<i>Teacher Training: the context of the Knowledge Society and Lifelong Learning, the European dimension and the main trends in France</i> Usposabljanje učiteljev: kontekst družbe znanja in vseživljenjskega učenja, evropska razsežnost in glavni trendi v Franciji	26
<i>Sheelagh Drudy</i>	
<i>Change and Reform in Teacher Education in Ireland: a Case Study in the Reform of Higher Education</i> Spremembe in reforma v izobraževanju učiteljev na Irskem: študija primera reforme v visokem šolstvu	37
<i>Hannele Niemi and Ritva Jakku-Sihvonen</i>	
<i>In the front of the Bologna process. Thirty years of research-based teacher education in Finland</i> V ospredju bolonjskega procesa. Trideset let na raziskovanju utemeljenega izobraževanja učiteljev na Finskem	50
<i>Giunio Luzzatto</i>	
<i>Initial Teacher Education and the Bologna Process in Italy. A Brief Outline</i> Začetno izobraževanje učiteljev in bolonjski proces v Italiji. Kratek oris	70
<i>Björn Åstrand</i>	
<i>Aspects of Recent Reforms of Teacher Education in Sweden</i> Pogledi na sodobne reforme v izobraževanju učiteljev na Švedskem	72
<i>Bjørn Berg</i>	
<i>Development of Teacher Education in Norway with Focus on 4-years Undergraduate Study</i> Razvoj izobraževanja učiteljev na Norveškem s poudarkom na štiriletnem dodiplomskem študiju	85

<i>Jože Rugelj</i>	
Prenova dodiplomskih študijskih programov na področju izobraževanja učiteljev v Sloveniji <i>Modernisation of Undergraduate Study Programmes in Teacher Education in Slovenia</i>	98
<i>Mojca Vrhovski</i>	
Koncept prenove dodiplomskega študijskega programa specialne in rehabilitacijske pedagogike <i>The Reform Concept of the Undergraduate Study Programme of Special Education and Rehabilitation</i>	108
<i>Nils Holdgaard Sørensen</i>	
<i>Development in Teacher Education in Denmark: Master and Doctoral Studies</i> Razvoj učiteljskega izobraževanja na Danskem: magistrski in doktorski študij	119
<i>Simona Tancig</i>	
Bolonjska prenova podiplomskih študijskih programov na Pedagoški fakulteti <i>Bologna Reform of Postgraduate Study Programmes at the Faculty of Education</i>	125
<i>Tuula Asunta</i>	
<i>Developments in Teacher Education in Finland. In-service Education and Training</i> Razvoj izobraževanja učiteljev na Finskem. Stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje	136
<i>Tatjana Devjak in Janez Vogrinc</i>	
Pogledi slovenskih učiteljev in učiteljev v državah jugovzhodne Evrope o nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju <i>Views of Slovenian Teachers and Teachers in South-east European Countries on Further Education and Training</i>	147
<i>Karmen Pižorn in Mateja Dagarin Fojkar</i>	
Študija primera – dvopredmetni univerzitetni študijski program za izobraževanje učiteljev angleščine na zgodnji stopnji in implementacija evropskega jezikovnega profila za izobraževanje učiteljev jezikov <i>A case study – Joint Honours University Programme for Educating Teachers for Teaching English to Young Learners and Implementation of the European Profile for Language Teacher Education</i>	163
<i>Bártolo Paiva Campos</i>	
<i>A Policy Agenda for the European Dimension of Teacher Education</i> Strateški načrt za evropsko razsežnost v izobraževanju učiteljev	180

Skupna evropska načela za kompetence in kvalifikacije učiteljev <i>Common European Principles for Teacher Competences and Qualifications</i>	193
<i>Michael Schratz</i> Kaj je "Evropski učitelj"? Dokument za razpravo – Evropska mreža o politikah izobraževanja učiteljev (ENTEPE) <i>What is a "European Teacher"? A Discussion Paper – European Network on Teacher Education Policies (ENTEPE)</i>	199
Poročilo delovne skupine TUNING 2 (2003-2005) – Izobraževalne vede <i>TUNING Report 2 (2003–2005) – Education Sciences</i>	207
<i>Theses on Renewal of Teachers' Education in Slovenia (Recapitulation)</i> Teze za prenovu pedagoških študijskih programov (Povzetek)	225
Zanimive povezave / <i>Interesting Links</i>	233
Avtorji / <i>Authors</i>	241
Indeks / <i>Index</i>	243

Monografiji na pot

Na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani želimo spoznanja, ki jih pridobivamo ob prenovi pedagoških študijskih programov (tudi ob finančni podpori razvojnega projekta *Posodobitev študijskih programov na PeF UL ESS VS 05-23*), predstaviti širši strokovni javnosti ter s tem spodbuditi dialog o tej, ne le zanimivi, ampak tudi nacionalno pomembni tematiki.

V monografiji, ki je pred nami, je zbrana vrsta prispevkov in dokumentov, ki predstavljajo iskanja, usmeritve in izkušnje na tem področju. Monografija ne ponuja ene same in dokončne rešitve, ampak odpira vrsto dilem, postavlja in odgovarja na vprašanja ter opozarja, da tudi v Evropi ni enega samega modela izobraževanja učiteljev.

V prispevkih so soočena naša izhodišča in predvidene rešitve na nekaterih področjih prenove pedagoških študijskih programov s spoznanji in izkušnjami drugih držav (Danska, Finska, Francija, Italija, Irska, Norveška, Švedska). Če v Sloveniji pedagoške fakultete zdaj še vedno nimamo jasnih usmeritev delodajalca o stopnji izobrazbe, ki naj bi veljale za vstop v učiteljski poklic, kar predstavlja eno od pomembnih ovir v procesih prenove, lahko vsaj v enem od prispevkov – norveškem – spoznamo usmeritve, ki jih je podalo pristojno ministrstvo, ko je v partnerskem sodelovanju na nacionalni ravni določilo standardno raven izobraževanja učiteljev različnih ravni.

Da predpisana prva bolonjska stopnja za učitelje ne pomeni ovire za nadaljnje izobraževanje učiteljev, dokazuje primer Danske, kjer se Danska pedagoška univerza, specializirana za magistrski in doktorski študij, lahko pohvali z močnim interesom za izrazito raziskovalno usmerjen študij na drugi in tretji stopnji (4.000 vpisanih).

V našem okolju je močno prisotno in s strani učiteljev dokaj zaželeno nadaljnje izobraževanje in usposabljanje učiteljev, zato v kontekstu prenove pedagoških študijskih programov predstavljamo tudi to tematiko. Ob že tako razvejani tematiki izobraževanja učiteljev spoznamo še vso kompleksnost izobraževanja specialnih pedagogov za področje vzgoje in izobraževanja ter rehabilitacije širokega spektra oseb s posebnimi potrebami.

V monografiji najdemo na enem mestu domača izhodišča in raziskave, izkušnje in usmeritve v nekaterih evropskih državah ter pomembne evropske dokumente s področja izobraževanja učiteljev. Posebna zanimivost in dragocenost te monografije je namreč tudi objava vrste evropskih dokumentov s področja izobraževanja učiteljev: dokument Evropske mreže za politike izobraževanja učiteljev ENTEP (*Kaj je evropski učitelj*), dokument Evropske komisije *Skupna*

evropska načela za kompetence in kvalifikacije učiteljev, in še posebej prevod Poročila delovne skupine TUNING 2 (2003-2005) za področje izobraževalnih ved.

Za pripravo in natis monografije ima zasluge široka skupina sodelavcev pedagoške fakultete, predvsem pa urednik.

Vsem izrekam priznanje in zahvalo.

Dr. Cveta Razdevšek-Pučko
Dekanja Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani

Predgovor

Ta monografija ponuja bralcu enega izmed možnih vpogledov v evropske trende na področju izobraževanja učiteljev. Zamisel zanjo je nastala v procesu prenavljanja študijskih programov na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. Vzpostavljane stikov ter zbiranje in študij gradiva sta omogočila razvojni projekt *Posodobitev študijskih programov na PeF UL (ESS_VS-05-23)* ter raziskovalni projekt *Izobraževanje učiteljev v sodobnem evropskem kontekstu (CRP V5-0949)*.

Vzpostavili smo stike s kolegicami in kolegi z univerz v različnih delih Evrope; medsebojno sodelovanje in posvetovanja, izmenjava novic in gradiv ter povezovanje v nekaterih drugih skupnih projektih so dali mnoge rezultate. Del teh rezultatov je zajetih v tej knjigi. Vanj smo vključili avtorske članke, ki obravnavajo problematiko izobraževanja učiteljev v nekaterih evropskih državah kot tudi članke, v katerih poročamo o razvoju pri nas. V zadnjem delu knjige objavljamo nekaj dokumentov, ki govorijo o skupnih evropskih trendih na tem področju. Za bolj poglobljeni nadaljnji študij objavljamo tudi daljši seznam mednarodnih spletnih naslovov, ki obravnavajo vprašanja izobraževanja učiteljev.

Monografijo smo zasnovali in uredili po načelu dvojezičnosti: članki so objavljeni v slovenščini ali angleščini s povzetki v obeh jezikih. Ob koncu knjige objavljeni in v slovenščino ali angleščino prevedeni dokumenti pa so opremljeni s podatkom, kje je mogoče najti izvirno besedilo v angleščini ali v slovenščini.

Urednik

Foreword

This monograph provides the reader with one of the possible insights into European trends in the field of teacher education. The idea for it was formulated in the process of modernization of study programmes at the Faculty of Education of the University of Ljubljana. The contacts were established and the materials were gathered due to the developmental project *Modernization of*

Study Programmes at the Faculty of Education of the University of Ljubljana (ESS-VS-05-23) and the research project Teacher Education in the Contemporary European Context (CRP V5-0949).

We built up contacts with colleagues of universities in different parts of Europe; mutual cooperation and consultations, exchange of news and materials and connections in some other joint projects brought about many results, part of which comprises this book. It includes articles dealing with the problematics of teacher education in some European countries as well as articles reporting on the development in this area in our country. In the last part of the book some documents on common European trends in this field are published. A longer list of international links dealing with teacher education issues is also published in order to provide a more detailed further study.

The monograph was conceived and edited on the principle of bilingualism: articles are published in Slovene and English with summaries in both languages. The documents translated into Slovene or English and published at the end of the book provide the information on where the original text is to be found.

Editor

ISBN 86-7735-093-4

9 788677 350932